

Osa 2

Perustukset Moninkertaistamisen havainnollistaminen

Jeesuksen toiminnan toinen vaihe oli noin 18 kuukauden mittainen, alkaen hänen kasteestaan ja loppuen hänen muuttoonsa Galileaan. Tätä vaihetta kutsutaan usein hänen toimintansa varhaisiksi vuosiksi Juudeassa. Vaikka jokainen evankeliumikirjoittaja kertoo kokemuksista, jotka liittyivät siirtymiseen valmistautuminen-vaiheesta perustukset-vaiheeseen, vain Johannes on kirjannut muistiin kertomuksia tuolta ajalta. Ja kuinka merkittäviä selostuksia ne ovatkaan!

- Jeesus kutsuu ensimmäiset opetuslapsensa, esitellen opetuslapseuttamisen viisi kutsua
- Jeesus luotti täysin Pyhään Henkeen, joka on R.I.K.A.S.¹
- Jeesus mitätöi Jerusalemin temppelin merkityksen ja asetti itsensä sen tilalle.

Hänen toimintansa Tempelivuorella ensimmäisen Jerusalemin vierailun aikana loivat perustan hänen valtakuntaliikkeelleen. Tämä ei ollut pelkkä temppelin puhdistaminen. Hän julisti olevansa lihaksi tullut temppele!

Tunnusomaisia tälle perustukset-vaiheelle ovat radikaalit kuvaukset hänen valtakuntansa ja sen tempelipalveluksen luonteesta ja laajuudesta, mikä tulee ilmi

- Nikodemoksen, juutalaisten neuvoston jäsenen, haastattelussa,
- Juudean alueen opetuslapsien räjähdysmäisessä kasvussa,
- vierailussa Samariaan, jossa hän tapasi samarialaisen naisen, minkä seurauksena kaikki kyläläiset tulivat uskoon,
- ja lopulta Kapernaumissa olevan kuninkaallisen virkamiehen pojan parantamisessa Kanaasta käsin.

Ei ole ihme, että Jeesus koki hyljeksintää Jerusalemissa ja omassa kylässään Nasaretissa, sillä hän oli tekemisissä niin vihattujen sukulaisten kuin sortajienkin kanssa. Meillä on tiedossa mielenkiintoinen löytöjen matka tutkiessamme lukuja 20–36 teoksesta *The NIV Harmony of the Gospels* (1988) ja mikäli luet myös Jerry Thomasin *Messiah* (2003) tai Ellen Whiten *Rakkaudella Isältä* (1996), lukuja 11–20.

Nämä osat sisältävät tapahtumat, jotka johtavat Jeesuksen toiminnan toiseen vaiheeseen: Johannes Kastajan suorittaman Jeesuksen kasteen sekä kulkemisen autiomaahan Hengen johdattamana. ”Jumalan Karitsaksi” ja ”Jumalan Pojaksi” kutsuttu Jeesus kutsuu ensimmäiset opetuslapsensa ja luo perustukset liikkeelleen. Tämä vaihe tai luku ulottuu Johanneksen vangitsemiseen saakka, josta alkaa Jeesuksen kansanliikkeen rakentamisen kolmas vaihe. (Luuk. 3:20; Mark. 1:14.)

Lähdeviitteet

¹ Akronyymi on englanniksi alun perin P.O.W.E.R. tullen sanoista Prayer, Obedience, Word, Exalting ja Relationships. *Shift:m2M* – www.movementbuilders.org.au.

Opas 5 Jeesuksen kaste ja kiusaukset – kokemukset siirtymisvaiheessa

Jeesus oli noin kolmekymmentä vuotta vanha aloittaessaan julkisen työnsä (Luuk. 3:23). Hänen siirtymisensä kylästä julkisuuteen piti sisällään kaksi ratkaisevaa kokemusta, hänen kasteensa ja kiusaukset, sekä kaksi ilmoitusta. Koska olemme tulleet tutuiksi näiden kertomusten kanssa, ne eivät välttämättä vaikuta epätavallisilta, mutta hänen kasteensa oli ”vedellä parannukseen” (Matt. 3:11) – vaikka hän olikin pyhä, synnitön (Luuk. 1:35). Tämän jälkeen ”Henki vei Jeesuksen autiomaahan Paholaisen kiusattavaksi” (Matt. 4:1), vaikka tokihan Henki onkin annettu suojelemaan Pahaan vastaan. Kasteensa ja kiusaustensa kautta Jeesus kulki nöyryydentietä eteenpäin tuoden julki Jumalan luonteen.

Lue Matt. 3:1–4:12; Mark. 1:9–13, Luuk. 3:1–3; 21–23; 4:1–13; Joh. 1:15–35
Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luvut 11–13

Jeesuksen kaste: Johannes Kastaja eli erämaan eristyksissä syöden heinäsiirkoja ja villihunajKr. Hänen sanomansa oli musertava nuhde syntiä kohtaan, kutsu tehdä ”hedelmää, jossa kääntymyksen näky”. Ne, jotka tunnustivat uskonsa, kastettiin mutaisessa Jordanissa. (Matt. 3:6, 8)

Minkä vertauksen Johannes kertoi, ja mitä hän ennusti Jeesuksesta? Matt. 3:11, 12 (vrt. Mark. 1:7–8; Luuk. 3:15–18; Joh. 1:32–34)

Miksi Jeesus otti osaa katumuksen kasteeseen, Johanneksen vastustuksesta huolimatta? Matt. 3:13–15

Tämä on ensimmäinen kerta Matteuksen selostuksissa, kun Jeesus käyttää sanaa vanhurskaus. Siitä tuli yksi Jeesuksen ja Matteuksen evankeliumin keskeisimmistä sanoista. Mitä Jeesus tarkoitti sanoessaan ”Näin meidän on tehtävä, jotta täyttäisimme Jeesuksen vanhurskaan tahdon”? (Matt. 3:15)

Jeesusta ei kastettu esimerkin vuoksi, vaan täyttämään ”Jeesuksen vanhurskaan tahdon”. Jeesus on ”Jumala kanssamme”. Pyrkikö hän paljastamaan Jumalan sydämen syvimmän luonteen ja asenteen? Sanoiko Jeesus Johannekselle: ”Jumala on minun kaltaiseni! Hän rakastaa tätä Jordanin rantapenkereillä kuumuudessa ja tomussa kuljeskelevaa kansanjoukkoa. Nähdäkse-

si Jumalan luonteen sinun tulee nähdä hänet seisomassa tässä vedessä, vaatteet mudassa ja kaislanpaloissa, vierekkäin epätoivoisen syntisen kanssa!” Kuvittele tilanne mielessäsi. Miten se vaikuttaa sinuun?

Ilmoitukset taivaasta: Välittömästi kasteensa jälkeen Jeesus pysähtyi rukoilemaan. Mitä taivas vastasi? Luuk. 3:21–23; vrt. Matt. 3:16–17; Mark. 1:9–11

- Pyhä Henki:

Mikä oli tämän Pyhän Hengen toiminnan merkitys? Katso Ap. t. 10:34–38

Mikä nimi tai titteli Jeesukselle annettiin olemaan merkinä tästä voitelusta?

- Isä:

Mitä Isä paljasti Jeesuksesta?

Mitä kuvittelet Jeesuksen tunteneen hänen kuullessaan Isänsä äänen (30 vuoden tauon jälkeen)?

Jeesuksen kiusaukset: Matteus kirjoitti: ”Sitten *Henki vei* Jeesuksen autiomaahan *Paholaisen kiusattavaksi*”. (Matt. 4:1 kurs. lis.; vrt. Mark. 1:12–13; Luuk. 4:1–13)

Jeesusta koeteltiin eri tasoilla. (Matt. 4:2–10) Hän vastasi jokaiseen Jumalan sanalla

Ruokahalu: ”On kirjoitettu _____ . (Matt. 4:4)

Luottamus: ”On kirjoitettu _____ . (Matt. 4:7)

Hallinta: ”On kirjoitettu _____ . (Matt. 4:10)

Miksi Paholaisen oikotiet olivat houkuttelevia? Mitkä ovat niiden seuraukset – Jeesukselle ja meille?

Nälän tyydyttäminen:

Tempelimuurilta hyppääminen:

Tämän maailman prinssin edessä kumartaminen:

Miksi uskot Pyhän Hengen johdattaneen Jeesuksen näihin kiusauksiin? Miksi Luukas listasi kiusaukset toisessa järjestyksessä? Mikä on tällaisen erämaakokemuksen arvo? Oliko tarkoitus (kuten kasteen kohdalla) todistaa Jumalan luonteesta: samastua ihmiskunnan kanssa ja kestää pahan hyökkäykset? Hänen kasteensa ja kiusauksensa olivat Kolmiyhteisen Jumalan ilmestyksiä – Isä, Poika ja Henki olivat Yksi, asuen ”meidän keskellä” (Joh. 1:14).² Mitä sinä ajattelet tästä?

Johanneksen ilmoitukset: Kiusausten jälkeen ”Paholainen jätti Jeesuksen rauhaan, ja hänen luokseen tuli enkeleitä, jotka palvelivat häntä”. (Matt. 4:11) Tämän jälkeen Jeesus palasi seurakuntaan Betaniaan, Jordanin tuolle puolen.

- Mitä arvonimiä Johannes Kastaja antoi Jeesukselle?

1) Joh. 1:29, 36

2) Joh. 1:34

- Miten Pyhän Hengen voitelu vahvisti Johanneksen vakaumuksen? Joh. 1:32–34

Meidän näkökulmastamme katsottuna nämä ovat mullistavia kokemuksia päälaelleen kääntyistä asemista – alentavia, jopa nöyryyttäviä! Jumalan luonne ja tavat toimia eroavat kuitenkin täysin meistä. Meidän poliittiset, taloudelliset ja uskonnolliset järjestelmämme ja hierarkiamme, jotka säilyttävät valtansa pakolla, kilpailulla tai koko ryhmän kattavalla oman edun tavoittelulla, ovat täydellinen vastakohta Jumalan täydelliselle omistautumiselle toisille ja heidän tarpeilleen. Jeesus oli perinpohjaisesti toisenlaisen valtakunnan Kuningas!

Lisälukemista

Kasteen kautta suuret kansanjoukot samastuivat Johannes Kastajaksi, Jumalan sanansaattajaksi, ja hänen sanomaansa. Kasteellaan Jeesus samastui ainoaan Kolmiyhteiseen Jumalaan, hänen sanomaansa ja valtakuntaansa. Isä Jumala osoitti hänelle tukensa, ja Pyhä Henki voiteli hänet.

Johannes ennusti uudenaikaisesta kasteesta. ”Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta minun jälkeeni tulee toinen, joka on minua väkevämpi. Minä en kelpaa edes riisumaan kenkiä hänen jalastaan. Hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.” (Matt. 3:11 kurs. lis.). Jeesus tuli kastamaan meidät Pyhällä Hengellä ja perustamaan Jumalan valtakunnan kansanliikkeen.

- Minkä Jeesus sanoi olevan merkinä Pyhän Hengen kasteesta? Ap. t. 1:4–8

Kun tulet Jeesuksen luo, saat häneltä uuden identiteetin. (Gal. 3:26–27; 2. Kor. 5:17) Mark Edwards kannustaa: ”Anna Jeesuksen identiteetin kasvaa sisälläsi, ota uusi Jumalan lapsen identiteetti innolla vastaan, tietäen hänen rakastavan sinua ja olevan mieltynyt sinuun.”³

”Mitä nämä jakeet kertovat meille identiteetistämme Kristuksessa?”⁴

1. Kor. 3:16

1. Kor. 12:27

2. Kor. 5:17

Gal. 3:26–27

Gal. 4:4–7

Ef. 2:10

Fil. 3:20

Fil. 4:13

Kol. 2:10

Kol. 3:3

1. Joh. 3:1–3 (älä jätä tätä lukematta!)

Mietteesi ja kysymyksesi

Millä tavoin sinä kerrot muille identiteetistäsi Jeesuksessa?

Jakaminen

Mitä aiot jakaa niiden ystävien kanssa, jotka ovat samalla matkalla kanssasi? Kuvittele olevasi eristyksissä autiomaassa 40 vuorokauden ajan ilman ruokaa ja vettä pahan pommittaessa sinua jatkuvasti. Miten luulet olosuhteiden voimistavan näitä kiusauksia?

Mitä kerrot oppimastasi niille, joita kannustat tuntemaan Jeesusta paremmin?

Lähdeviitteet

¹ Sweet & Viola 2012:113: Jeesuksen kaste oli yliluonnollinen ilmoitus, osoitus yhteenkuuluvuudesta meidän kanssamme. ”Hänen te-
konsa antoi ennakkoavistuksen siitä, mitä hän tulisi tekemään ristillä – kantamaan ihmiskunnan syyllisyyden.”

² Eugene H. Peterson, *The Message: The Bible in Contemporary Language*, NavPress, 2002.

³ Edwards 2010:39.

⁴ Jakeet teoksesta Edwards 2010:40.

¹ Edwards 2010:35.

Opas 6   Jeesus kutsuu ensimmäiset opetuslapsensa: ”Tule katsomaan”

Jeesuksen kaste ja kiusaukset autiomaassa merkitsivät hänen julkisen toimintansa alkamista. Matteus, Markus ja Luukas eivät kuitenkaan kirjoittaneet hänen varhaisesta toiminnastaan Juudeassa. He siirtyivät kerronnassaan Jeesuksen kiusauksista suoraan Johannes Kastajan vangitsemiseen ja Jeesuksen siirtymiseen takaisin Galileaan. Ainoastaan Johanneksen evankeliumi luo valoa Jeesuksen ensimmäisiin kahdeksantoista julkisen toiminnan kuukauteen. Johannes, joka kirjoitti vuosikymmeniä muiden evankeliumikirjoittajien jälkeen, sisällytti omaan tekstiinsä muiden teksteistä puuttuvia kokemuksia paljastaakseen Jeesuksen identiteetin, joka oli ”Kristus, Jumalan Poika” (Joh. 20:30–31, RK 2012). Hänen varhainen toimintansa Juudeassa, jonka kuvaus puuttuu muista evankeliumeista, sijoittuu Matteuksella Jakeiden 4:11 ja 4:12 väliin, Markuksella 1:13 ja 1:14 väliin ja Luukaksella 4:13 ja 4:14 väliin.

Ensimmäinen asia, mitä Jeesus julkisen toimintansa alkaessa teki, oli ihmisten kutsuminen hänen opetuslapsikseen. Hän käytti viittä eri kutsua – nämä kutsut ovat äärimmäisen tärkeitä toimittaessa niin yksilöiden kanssa kuin kansanliikkeen rakentamisessa muutenkin. Uskosta osattomille Jeesus sanoi: ”Tulkaa katsomaan” – ja niille, jotka uskoivat, hän sanoi: ”Seuraa minua”. Hän jatkoi sen tekemistä, mitä hän oli jo toimintansa ensimmäisessä vaiheessa tehnyt, aina ristille saakka: evankelioiden ympärillään oleville uskosta osattomille ja opettaen häntä seuraavia uskovia.¹

Jeesus antoi opetuslapseuttamisesta esimerkin, joka näyttäytyy meille käytännöllisenä ja ajankohtaisena tänäkin päivänä. Lue eteenpäin ja katso, mitä mieltä itse olet!

Lue Joh. 1:19–2:12

Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White *Rakkaudella Isältä*, luku 14

Miksi luulet Jeesuksen etsineen ensimmäisiä opetuslapsia Johannes Kastajan opetuslasten joukosta?

Miten Johannes ohjasi opetuslapsensa Jeesuksen luo, ja miten nämä reagoivat tähän? Joh. 1:35–37

Ensimmäinen kutsu: Tule katsomaan

Keskustelu Jeesuksen ja näiden miesten välillä oli suora ja yksinkertainen. Joh. 1:38–39

- Mikä oli Jeesuksen kutsu?
- Länsimaisissa kulttuureissa kutsu kahville sisältää ajatuksen noin tunnin vierailusta (vaikkei kahvia edes juotaisi!), mutta heille kutsu tarkoitti ajan viettämistä yhdessä: nauttia ruoasta ja juomasta, jäädä juttelemaan ja viettämään aikaa. Miten pitkäksi aikaa luulet heidän jääneen?

Vietettyään *aikaa* Jeesuksen kanssa, Andreas raportoi: ”Me olemme löytäneen Messiaan” (Joh. 1:40–45).

- Mitä sellaista Johannes Kastaja oli sanonut, mikä oli herättänyt heidän mielenkiintonsa?
- Mitä luulet Jeesuksen antaneen todisteeksi Joh. 1:44–45 mukaan?

Millä käytännöllisillä tavoilla sinä voisit laajentaa kutsun ”tulkaa ja katsokaa” niille ihmisille, joiden sinä haluaisit tulevan Jeesuksen opetuslapsiksi?

Lisälukemista

Tarkastele, millä eri tavoin evankeliumikirjoittajat esittelevät Jeesuksen.

Matteus keskittyi Jeesuksen kuninkuuteen, hänen valtakuntaansa ja valtakuntansa kansalaisten luonteenlaatuun. Jeesus Kristus, Daavidin poika ja Abrahamin poika (Matt. 1:1). Häntä kutsuttiin nimillä

- Jeesus, sillä ”hän pelastaa kansansa sen synneistä” (Matt. 1:21),
- Immanuel, ”se merkitsee: Jumala on meidän kanssamme” (Matt. 1:23), ja
- juutalaisten kuningas (Matt. 2:2), jonka edessä tietäjät ”maahan heittäytyen kumarsivat lasta” ja palvoivat tätä (Matt. 2:11).

Markus esitteli hänet Jeesuksena Kristuksena, Jumalan Poikana (Mark. 1:1).

Luukas julisti hänen nimensä tulevan olemaan Jeesus (Luuk. 1:31). Häntä kutsuttiin myös

- Korkeimman Pojaksi”, jonka ”kuninkuudella ei ole loppua” (Luuk. 1:32–33),
- Pyhäksi, Jumalan Pojaksi (Luuk. 1:35), sekä nimellä
- ”Kristus, Herra” (Luuk. 2:11) ja Herran Voideltu (Luuk. 2:26).

Johannes odotti yli 60 vuotta ennen kuin hän kirjoitti. Hän varmasti luki Matteuksen, Markuksen ja Luukkaan selostukset. Kuvitellessaan eteenpäin Jeesuksen koko elämän ja julkisen työn, hän valitsi käännekohtat ja kriisit. Hänen mielenkiintonsa kohdistui ennen kaikkea jokaisen niiden merkitykseen eikä niinkään itse tapahtumaan. Siinä, missä Matteus raportoi Jeesuksen keskustelut yksityiskohtaisesti, Johannes keskittyi Jeesuksen luonteeseen, ihmiseksi tulleeeseen Jumalan Poikaan. Hän kirjoitti: ”Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. (Joh. 1:1–2.)

- ”Kaikki syntyi Sanan voimalla.” (Joh. 1:3)
- ”Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo.” (Joh. 1:4)
- ”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme.” (Joh. 1:14)

Yleiskatsaus viidestä kutsusta

Jeesus esitti viisi kutsua valmistaakseen valtakuntansa opetuslapsia. Nämä kutsut vahvistivat hänen kansanliikkeensä rakentamista ja muuttuivat hänen julkisen toimintansa mukana, vaihe vaiheelta. Näistä ensimmäinen, *tule katsomaan*, oli kutsu kokea ja kohdata hänet. Ottaa selvää, millainen hän on. Toinen kutsu, *seuraa minua*, kutsui ihmiset suhteeseen hänen kanssaan. Kolmas kutsu, *tule kalastamaan kanssani*, veti heidät osallistumaan. Neljäs kutsu, *rakasta vihamiestäsi*, haastoi heidät kulttuurit ylittävään, uhrautuvaan elämään. Viides kutsu, *ottakaa Pyhä Henki* (Joh. 20:22), oli kutsu vastaanottaa valtuutus toistaa hänen työtään hänen voimassaan. Nämä kutsut tarjoavat raamit tehtävällemme *tehdä opetuslapsia, jotka puolestaan opettavat moninkertaisesti!*

1 KATSO	Jeesuksen kaste	2 SEURAA	Muutto Kapernaumiin	3 KALASTA	12 apostolin valinta	4 RAKASTA VIHOLLISTA	Kuolema ja ylösnousemus	5 VASTAANOTA PYHÄ HENKI
(valmistautuminen) 30 vuotta		(työ Juudeassa) 1½ vuotta		(työ Galileassa)		(johtajien moninkertaistaminen) vuorisaarna		(kansanliikkeet) Joh. 20:21-22, Ap. t. 1:4-8
Kokemukset		Suhteet		Osallistuminen		Uhrautuminen		Voimaantuminen

**Opetus-
lapseuttavat
kansanliikkeet**
Matt. 28:18-20

Mietteesi ja kysymyksesi

Mikä on sinun vastauksesi Jeesuksen ensimmäiseen kutsuun?

Jakaminen

Mitä kerrot ystävillesi?

Miten kutsut ystäviäsi tulemaan ja katsomaan Jeesusta?

Opas 7 Jeesus esittää toisen kutsunsa: ”Seuraa minua”

Jeesuksen strategia opetuslapseutta oli yksinkertainen. Ensinnäkin hän haastoi ihmiset tulemaan ja katsomaan. Tämän jälkeen hän vietti heidän kanssaan aikaa, jotta he voisivat saada kokemuksia siitä, millainen hän oli, ja hän voisi selittää, kuka hän oli. Hän käytti heille tuttuja kirjoituksia, tekstejä Mooseksen kirjoista, Psalmeista ja profeettojen kirjoista.

On mielenkiintoista huomata, miten luonnollisesti hänen opetuslapsensa oppivat hänen tapansa opetuslapseutta, moninkertaistaen sen, mitä hän teki.

Johannes julisti kahdelle opetuslapselleen: ”Katsokaa: Jumalan Karitsa!”

Kaksi Johanneksen opetuslasta kysyivät Jeesukselta: ”[M]issä sinä asut?”

Jeesus vastasi heille: ”Tulkaa, niin näette.”

Tämän jälkeen, vietettyään päivän Jeesuksen kanssa,

Andreas ilmoitti Pietarille: ”Me olemme löytäneet Messiaan!”

Ja Filippus kertoi Natanaelille: ”Me olemme löytäneet sen, josta Mooseksen laki ja profeettojen kirjat todistavat” – ja kutsui tämän sanoen: ”Tule, niin näet”.

Joh. 1:35–46

Jeesuksen toinen kutsu kuului: ”seuraa minua”. Tämä oli kutsu rakentaa suhde hänen kanssaan. Jälleen tuli panostaa aikaa. Opetuslapseuttaminen ei ole sidottu viikoittaiseen seminaariin tai pienryhmään, se on ennemminkin elämän jakamista toisen kanssa.

Lue Joh. 1:19–2:12

Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White *Rakkaudella Isältä*, luku 15

Toinen kutsu: Seuraa minua

Jeesus oli menossa takaisin Galileaan ja halusi Filippuksen tulevan kanssaan. Millaisen kutsun Jeesus esitti? Joh. 1:43

Mikä oli Natanaelin reaktio Filippuksen innostukseen? Joh. 1:45–46

Taustatietoa

Kun Filippus, Andreas ja Pietari tulivat Betsaidasta (Joh. 1:44), joka on kalastuskaupunki heti Jordanin itäpuolella Galileanjärven pohjoisrannalla, Natanael oli ”Galilean Kaanasta” (Joh. 21:2). Kaanaan sijainnista on erimielisyyttä: oliko se Kafr Kanna eli Nasaretista pohjoiseen heti kukkulan toisella puolella vai mahdollisesti Khirbet Kana eli kauempana (kolmisentoista km) Nasaretista koilliseen?¹ Vaikka Natanael ei todennäköisesti tuntenut Jeesusta henkilökohtaisesti, hän saattoi tietää tämän perheen. Filippus sanoi: ”Me olemme löytäneet sen, josta Mooseksen laki ja profeettojen kirjat todistavat! Hän on Jeesus, Joosefin poika Nasaretista.” (Joh. 1:45.) Natanaelin vastaus oli: ”Nasaretistako? – – Voiko Nasaretista tulla mitään hyvää?” (Joh. 1:46.) Ei ole totta! Vitsailat varmasti, siitä kylästäkö? Mehän tiedämme sen perheen!

SEURAA MINUA – Jeesus paljasti totuuden siitä, kuka hän oli! (Joh. 2:1–12)

Jeesus oli tosi ihminen. Hän halusi opetuslastensa tuntevan hänet, hänen perheensä, mistä hän tuli ja kuka hän oli.

Minne Jeesus vei ensimmäiset opetuslapsensa?

Mitä tämä kertoo hänen prioriteeteistaan?

Jeesus otti pienen ryhmän opetuslapsia mukaansa Kaanaan, lyhyen kävelymatkan päähän sieltä, missä hän oli kasvanut, ottaakseen osaa suvun jäsenen häätjuhlaan. Täällä, kuten omassa kotikylässäänkin, lapset pitivät huolta lampaista, vuohista ja aaseista, auttoivat viljankorjuussa ja -puinnissa, keräsivät oliiveja ja viinirypäleitä niiden kypsyessä sekä seurasivat, kun aikuiset miehet pyörittivät oliiveja murskaavia jauhinkiviä ja naiset talloivat rypäleitä. Kylän talot, jotka oli rakennettu pellolta kerätyistä kivistä ja mudasta, olivat toiminnan keskipisteessä: villoja kehrättiin ja värjättiin, vaatteita ommeltiin, hedelmiä kuivattiin, lihaa savustettiin ja ruokaa säilöttiin talven varalle. Jeesus toi opetuslapsensa kotiin, jotta nämä saisivat halata Jeesuksen äitiä, kätellä Jeesuksen veljiä ja tervehtiä hänen sisariaan.²

Jeesus oli tosi Jumala. Hän oli verhonnut jumaluutensa ihmisyyteen. Hän viittasi kyllä, ettei aika paljastaa hänen todellinen luonteensa ollut vielä tullut (Joh. 2:4), mutta äidit osaavat olla jääräpäisiä!

Mitkä olivat Marian odotukset?

Jeesus siunasi runsaskätisesti juhlia varsin suvaitsevalla määrällä viiniä. Tämän ihmeen kautta hän ”ilmaisi kirkkautensa” (Joh. 2:11). Mitä tämä mahtaa tarkoittaa?

Mitä opetuslapset olivat oppineet Jeesuksesta hääjuhlien loppuun mennessä?

Tutustuttuaan Jeesuksen perheeseen opetuslapset menivät Jeesuksen ”sekä hänen äitinsä [ja] veljensä” kanssa Kapernaumiin, missä he ”viipyivät – – muutaman päivän” (Joh. 2:12). Hänen opetuslapseuttamisensa tapahtui jokapäiväisen elämän poluilla! Tarjosivatko nuo muutamaiset päivät mahdollisuuden Jeesukselle ja hänen perheelleen tavata opetuslasten perheitä, ja siten ymmärtää paremmin heidän elämäänsä ja vastuitaan? Löytyikö aikaa kalastamiselle tai pohdinnalle ja valmistautumiselle pääsiäisen vierailua varten Jerusalemiin (Joh. 2:13)?

Odotukset

Johannes Kastaja eli erämaassa, josta Vanhan testamentin profeetta Elia oli noussut taivaaseen. Hän näytti ja kuulosti aivan profeetalta, toisin kuin Jeesus, joka ei myöskään ollut sellainen messias, jota juutalaiset olivat odottaneet. Juudas Makkabealainen oli vaikuttanut heidän messiaanisiin odotuksiinsa.³

Aleksanteri Suuren valloitusretket laajensivat kreikkalaista valtakuntaa, ja samalla hellenismi kyllästytti vasallivaltiot kreikkalaisella kulttuurilla varastaen ”heiltä heidän identiteettinsä” ja täten tehden ”heistä vähemmän kapinallisia”. Michael Frost huomauttaa: ”Israelissa hellenisaatio menestyi häikäisevän hyvin. – – Kreikkalaiset eivät kieltäneet juutalaisuutta tai tehneet siitä loppua. Juutalaisuus – – hylättiin vähitellen vanhanaikaisena ja tarpeettomana.”⁴

Aleksanteri kuitenkin kuoli taistelussa, ja Seleukidien monarkki Antiokhos IV ajatteli, että koska juutalaisuus oli heikentynyt niin paljon, oli oikea aika tuhota se kokonaan. Hän julisti olevansa kreikkalainen jumala Zeus ja määräsi juutalaiset uhraamaan ja syömään sianlihaa. Jerusalemissa 24 km päässä sijaitsevassa pienessä Modi'inin kaupungissa vanha pappi Mattatias kieltäytyi. Hän tappoi nuoren juutalaisen, joka oli ottanut askeleen eteenpäin toimiakseen uusien ohjeiden mukaan. Hän tappoi myös hallitusvirkaileijan, minkä jälkeen hän pakeni viiden poikansa kanssa ja ryhtyi sissisotaan sortajiaan vastaan.

Vanha Mattatias antoi kapinallisten joukkojen johtajuuden kolmannelle pojalleen, Juudakselle, ennen kuin hän kuoli seuraavana vuonna (166 eKr.). Juudas sai odottamattomia voittoja, ja vaikka vuonna 160 eKr. hänet surmattiinkin, hänen seuraajanaan toiminut veljensä jatkoi ”taistelua, kunnes Israelin vapaus oli voitettu vuonna 143 eKr.”. ”Hän oli heidän suuri vapauttajansa!”⁵

Vuonna 63 eKr. Israel menetti jälleen vapautensa, tällä kertaa roomalaisten imperiumille. Jeesuksen tullessa juutalaiset odottivat epätoivoisesti rohkean Juudas Makkabealaisen kaltaisen vapauttajan saapumista vapauttamaan heidät roomalaisten sortajien vallasta, ja antamaan heille itsekunnioituksensa takaisin. Jeesus ei kuitenkaan ollut heidän tulinen ja intohimoinen vallankumoustaistelijansa.

Mietteesi ja kysymyksesi

Miksi opetuslapset seurasivat Jeesusta, vaikkei hän täyttänyt heidän messiaalle asettamiaan odotuksia?

Oletko sinä päättänyt seurata Jeesusta? Mitä se merkitsee sinulle?

Jakaminen

Mitä kerrot niille ystäville, jotka ovat tällä matkalla kanssasi?

Mitä kerrot niille ystäville, joita sinä kannustat ryhtymään Jeesuksen opetuslapsiksi?

Lähdeviitteet

¹ Walker 2006:30, 37.

² Edwards 2010:48; vrt. Evansin 2013:13–14 kuvaus Nasaretista, jonka mukaan kylässä ei ollut julkisia rakennuksia, päällystettyjä teitä tai mosaiikkeja.

³ Michael Frost, *Jesus the Fool*, Hendrickson, 2010:31–36.

⁴ Frost 2010:31, 32.

⁵ Frost 2010:33, 34.

Opas 8 R.I.K.A.S. Pyhä Henki ja Jeesuksen turvautuminen häneen

Tässä oppaassa käymme uudelleen läpi Jeesuksen kokemuksia ajalta, jolloin hän siirtyi valmistautumisvaiheesta perusteet-vaiheeseen, ja nimeämme muutamia prioriteetteja, joita hänellä oli elämää ja opetuslapseuttamista varten. Linaamme akronyymia R.I.K.A.S. Pyhä Henki (engl. Holy Spirit P.O.W.E.R.¹ toim. huom.) tutustuaksemme syvemmin kuuteen peruseriaatteeseen.

Etsi kukin näistä Jeesuksen kokemuksista ja pohdi, mitä ne saattoivat merkitä hänelle. Mieti myös, miten voit kehittää niitä elämässäsi, opetuslapseuttaessasi ja osallistuessasi Jumalan valtakuntaliikkeeseen.

Lue uudestaan Matt. 3:1–4:12; Mark. 1:9–13; Luuk. 3:1–3, 21–23; 4:1–13; Joh. 1:15–2:12

R.I.K.A.S. Pyhä Henki

Riippuvuus Pyhästä Hengestä: Jeesus sai alkunsa Pyhästä Hengestä, joka myöhemmin myös voiteli ja täytti hänet.

- Miten Jeesuksen riippuvuus Pyhästä Hengestä kuvaillaan? Matt. 3:13–4:1
- Miten sitä voit vaalia riippuvuutta Pyhästä Hengestä elämässäsi?
- Mitä askelia sinä otat varmistaaksesi riippuvuutesi hänestä opetuslapseuttaessasi ihmisiä hänelle?

Rukous: kasteensa jälkeen Jeesus pysähtyi rukoilemaan

- Kuvittele Jeesuksen kaste ja hänet rukoilemassa. Mitä hän koki? Luuk. 3:21–22
- Mitä teet silloin, kun sinua ei huvita rukoilla?

- Mitä aiot tehdä lisätäksesi rukousta elämässäsi, hengellisessä työssäsi ja kansanliikkeessäsi? Minne menisit, jos et tietäisi, miten rukoilla?

Ihmissuhteet: päämäärätietoisesti luodut ja kasvatetut suhteet lähimmäisiin

- Jeesus oli tietoisesti hyvin suhdekeskeinen, kuten Joh. 1:35–39 voimme lukea. Mitä muita esimerkkejä löydät?
- Kenen kanssa keskusteleth hyvin tavoitteellisesti Jeesuksesta päämääränäsi opetuslapseuttaminen?
- Millä tavoin kansanliikkeessä kanssasi olevat panostavat päämäärätietoisesti ihmisiin?

Kunnian antaminen Isälle

- Mitä sellaista Jeesus teki tai sanoi kasteen ja kiusausten aikana, mikä havainnollistaisi tätä periaatetta?
- Millä tavoin elämässäsi tulee ilmi se, että sinä annat kunnian Isälle?
- Millä tavoin sinun elämäsi, kutsumuksesi, työsi ja palvelutehtäväsi tuovat kunniaa Jumalalle?

Alamaisuus Jumalan valtakunnan toimintasuunnitelmalle

- Mitä todisteita näet siitä, että tämä oli Jeesuksen elämässä etusijalla?
Matt. 3:13–4:11
- Millä tavoin sinun elämäsi heijastaa alamaisuuttasi Jumalan valtakunnan toimintasuunnitelmalle?
- Minkä tulisi muuttua sinun elämässäsi, työssäsi tai palvelutehtävässäsi, jotta siitä heijastuisi paremmin alamaisuutesi Jumalan valtakunnan toimintasuunnitelmalle?

Sana elämänohjeena ja arjen voimana

- Miten Jeesus suhtautui Raamattuun Jumalan sanana? Matt. 4:1–10; Joh. 1:35–45
- Millä tavoin Jumalan sana tulee esiin jokapäiväisessä puheessasi?
- Millä tavoin meidän tulisi sitoutua Jumalan sanaan, jotta se muuttaisi elämäämme?
- Mikä on sinun kansanliikkeesi status tällä hetkellä? Leviääkö vai väheneekö Jumalan sana siinä? Ap. t. 6:7

Jeesus eli näiden prioriteettien mukaan. Ne ohjasivat hänen elämäänsä. Mitä muita periaatteita voit nimetä?

-
-
-

Mietteesi ja kysymyksesi

Mitä käytännön askelia sinä voisit ottaa elämässäsi, jotta R.I.K.A.S. Pyhä Henki voisi vaikuttaa elämässäsi syvemmin?

Jakaminen

Mikä on sinun vastauksesi Jeesuksen elämän prioriteetteihin?

Miten ja mitä kerrot Jeesuksen prioriteeteista niille, jotka eivät vielä seuraa häntä?

Lähdeviite

¹ *Shift:m2M* – www.movementbuilders.org.au.

Opas 9 Jeesus on temppeli!

Kaanan häiden ja Galilean kupeessa vietettyjen päivien jälkeen ”Jeesus lähti Jerusalemiin” pääsiäiseksi (Joh. 2:13). Juutalaiset alkoivat viettää tätä juhlaa, kun Jumala vapautti israelilaiset Egyptin orjuudesta. Joka vuosi he menivät Jerusalemin temppeliin juhlimaan. Temppeli oli symboli Jumalan läsnäolosta ja suosiosta heitä, hänen kansaansa, kohtaan. Se oli paikka, jossa parannuttiin, saatiin anteeksi ja ylistettiin. Jeesuksen toiminta Temppelellä tämän vierailun aikana loi perustaa hänen valtakuntaliikkeelleen.

Lue Joh. 2:12–25

Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luku 16

Kaanan häissä Jeesus sanoi Marialle: ”Minun aikani ei ole vielä tullut” (Joh. 2:4). Mutta mitä Jeesus teki tullessaan temppelelle? Joh. 2:14–17

Tooran mukaan oli uhrattava härkiä, lampaita ja kyyhkyjä (3. Moos. 1:1–17), joten mitä Jeesus antoi ymmärtää ajaessaan ne kaikki ulos temppelestä?

Mistä syystä Jeesus syytti rahanvaihtajia?

Rahanvaihtajat

Perheet matkustivat pitkienkin välimatkojen takaa päästäkseen tuomaan uhrinsa pääsiäisenä. Tarve lampaille, joita ajettiin Juudean kukkuloilta, oli suuri.¹ Pyhiinvaeltajat olivat kuitenkin turhautuneet epäedullisiin vaihtokursseihin ja kohtuuttomiin hintoihin, jotka rahanvaihtajat olivat asettaneet vaaditulle temppelellä käytettävälle kolikolle, tyrialaiselle hopeasekelille.²

Nämä rahanvaihtajat olivat temppelein portinvartijoita, ja he päättivät, kuka sai lain mukaan mennä sisään ja kuinka pitkälle. Ei-juutalainen pääsi vain uloimmalle alueelle, pakanoiden esipihaan, jossa rahanvaihtajatkin olivat. Juutalainen nainen sai edetä hieman pidemmälle, naisten esipihaan, mutta ainoastaan juutalaiset miehet (joilla ei ollut mitään fyysisiä poikkeavuuksia) saivat mennä Israelin esipihaan. Sen tuolle puolen saivat kulkea vain papit, ja vain ylipappi sai kulkea kaikkeinpyhimpään suurena sovituspäivänä. Se, miten lähelle kaikkeinpyhintä sai mennä, heijasti asemaa juutalaisessa yhteisössä.

Kun Jeesus julkisen työnsä aivan alussa väheksyi temppeleijärjestelmää, hän varmasti tiesi kerjäävänsä ongelmia. Tässä ei ollut kyse pelkästään temppelein puhdistamisesta. Hän korvasi temppelein julistamalla itsensä temppeleksi!

Mitä luulet opetuslapsien miettineen?

Mitä juutalaiset vaativat, ja miksi? Joh. 2:18

Mikä oli Jeesuksen uhmaava vastaus? Joh. 2:19

Miten juutalaiset ymmärsivät sen? Joh. 2:20

Pääsiäisvierailun ajankohta. Jeesuksen yleisön huomautus siitä, että ”temppeliä on rakennettu neljäkymmentäkuusi vuotta”, auttaa meitä määrittämään tämän tilanteen ajankohdan. Herodes Suuri aloitti rakennustyöt vuonna 18 eKr. Tämä kyseinen pääsiäinen tapahtui näin ollen vuonna 28 jKr. (18+28=46).³

Mistä Jeesus oikeastaan puhui? Joh. 2:21–22

Ajettuaan härät, lampaat, kyyhkysset ja rahanvaihtajat pois temppelistä ja julistettuaan olevansa itse temppeli Jeesus teki monia tunnustekoja – kaupungilla ja kodeissa hän paransi ihmisiä ja antoi heidän syntinsä anteeksi. Mitä Jeesus havainnollisti? Joh. 2:23–25

Yhden miehen temppelijärjestelmä: Jeesus ohitti tietoisesti temppelijärjestelmän julistaen sodan sen valtavalle byrokratialle. Hän asetti itsensä kilpailevaksi temppeliksi (Jumalan temppeli henkilöityneenä⁴) parantaen ja antaen syntejä anteeksi kaikkialla, missä hän kulki. Näin hän teki temppelistä ”tarpeettoman, merkityksettömän ja vanhentuneen”. Steve Chalk kuvailee Jeesuksen päivittäisen toiminnan olleen ”valtava uhka koko uskonnolliselle, poliittiselle ja sosiaaliselle rakennelmalle Israelissa”.⁵

Lisälukemista temppelijärjestelmän hajottamisesta

Tällä pääsiäisvierailulla sekä temppeliksi julistautumisella Jeesus aloitti juutalaisen temppelijärjestelmän alasajon. Pohdi, miten se vaikutti seuraaviin asioihin:

1. Hänen toimintansa temppelinä – parantaen ja antaen syntejä anteeksi kaikkialla, missä hän kulki.
2. Hänen julistuksensa samarialaiselle naiselle. Joh. 4:21–24
3. Hänen toistamiseen tekemänsä temppelin puhdistaminen, viikko ennen ristiinnaulitsemistaan. Matt. 21:12–16
4. Hänen kuolemansa – ja temppelipalvelusten hävittäminen. Matt. 27:45–56
5. Hänen ennustuksensa: temppeli tuhottaisiin kokonaan (vuonna 70 jKr.). Matt. 24:1–3
6. Hänen seuraajansa Pyhän Hengen asuinsijoina (temppeleinä), 1. Kor. 3:16, 6:19

Mietteesi ja kysymyksesi

Mitä asioita kohtaan Jeesus tunsu intohimoa? Onko sinulla intohimoa samoihin asioihin?

- Jeesuksen valtakunnan kansanliikkeessä ei ole kyse rakennuksista.

- Kristillisen uskon ei tule olla keskittynyt rakennuksiin.

Miten sitä teet Jeesuksesta elämäsi keskipisteen jokapäiväisessä elämässäsi?

Jakaminen

Mitä jKrt niille ystävillesi, jotka ovat samalla matkalla kanssasi?

Mitä kerrot niille ystävillesi, joita sinä kannustat ryhtymään Jeesuksen opetuslapsiksi?

Lähdeviitteet

¹ Sweet & Viola 2012:66.

² Steve Chalk & Alan Mann, *The Lost Message of Jesus*, Zondervan, 2003:107.

³ Pixner 2005:38.

⁴ Sweet & Viola 2012:173.

⁵ Chalk 2003:105. Katso myös Sweet & Viola 2012:171.

Opas 10 Nikodemoksen, juutalaisen neuvoston jäsenen, kohtaaminen

Jeesus oli juutalainen, kuten myös hänen opetuslapsensa, mutta hänen toimintansa ja sanansa horjuttivat temppelijärjestelmää. Hän julisti olevansa itse yhden miehen temppeli – ja hän toimi temppelin tapaan: hän paransi ja antoi syntejä anteeksi.¹ Johannes kirjoittaa: ”monet uskoivat häneen nähdessään ne tunnusteet, jotka hän teki” (Joh. 2:23). Tämän jälkeen hän kertoo neljä kertomusta: ensimmäisessä fariseus nimeltä Nikodemos, ”juutalaisen neuvoston jäsen”, esittää kysymyksiä Jeesukselle (Joh. 3:1).

Lue Joh. 3:1–21

Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luku 17

Mikä aiheutti levottomuutta Nikodemoksessa? Miksi hän tuli pimeyden suojatessa häntä? Joh. 3:1–2

Miten Jeesuksen vastaus haastoi tämän fariseuksen näkemyksen valtakunnasta? Joh. 3:3

Jeesus kertoi Nikodemokselle, juutalaiselle uskonnolliselle johtajalle, että tämän tuli syntyä uudestaan nähdäkseen Jumalan valtakunnan. Heidän keskustelunsa perusteella (Joh. 3:4–21),

- mikä näkemys Nikodemoksella oli Jumalan valtakunnasta?

- millä tavalla Jeesuksen näkemys Jumalan valtakunnasta erosi edellisestä?

Käsityksiä valtakunnasta

Tuohon aikaan oli useita eri ryhmittymiä, joista jokaisella oli omanlaisensa käsitys valtakunnasta.²

- Fariseukset olivat maallikoita, jotka pyrkivät elämään oikein noudattaen juutalaista tooraa sen kaikissa kohdissa vauhdittaen siten sen päivän tuleamista, jolloin Jumala pelastaisi Israelin pakanallisen vallan alta.
- Saddukeukset olivat papillisia temppelearistokraatteja, konservatiivinen uskonnollinen ryhmä, jolla oli poliittista vaikutusvaltaa. He hyväksyivät ainoastaan Mooseksen kirjoitetun lain auktoriteetiksi.
- Essealaisilla, jotka tunnettiin vetäytymisestään Qumranin erämaahan, oli kolmannes toorakouluista, ja heillä oli huomattavaa vaikutusvaltaa Jeesuksen ajan Jerusalemissa.⁴
- Selootit olivat turhautuneita toiminnan puutteeseen. He olivat sitoutuneet vastarintaan saavuttaakseen oman näkynsä Israelin uudelleen rakennetusta valtakunnasta ja valmiit taistelemaan roomalaisia vastaan.
- Herodialaiset olivat kompromissin kannalla ja tukivat kutakin Herodesta saavuttaakseen päämääränsä. Heidän mielestään selootit olivat järjettömiä kuvitellessaan voivansa päihittää roomalaiset.
- Vallassa oleva juutalaisten neuvosto, jota kutsuttiin Sanhedriniksi, ohjasi juutalaista jokapäiväistä elämää. Roomalainen imperiumi piti Israelia vallassaan asettamalla maakuntiin maaherrat ja nimittämällä Herodeksen. Nämä keräsivät veroja, laajensivat tieverkostoa, puolustivat valtakunnan rajoja ja toimittivat maataloustuotteita Roomaan, mutta Sanhedrin hallitsi juutalaisen yhteiskunnan elämää. Se toimi myös tuomioistuimena, muttei voinut määrätä henkilöä kuolemanrangaistukseen kansankiihotuksesta. Ylipapin toimiessa puheenjohtajana fariseukset olivat neuvostossa hyvin edustettuina, mutta saddukeukset olivat vallassa. Maallinen juutalainen ei voinut olla neuvoston jäsen.

Kaikilla oli oma nurkkakuntainen näkemyksensä Jumalasta ja hänen valtakunnastaan, joka oli vain juutalaisille! Jeesuksen sanoma oli radikaalisti erilainen. Hän haastoi Nikodemoksen vaihtoehtoisella näkemyksellä Jumalasta ja tämän valtakunnasta.

Jeesus käytti juutalaisesta historiasta tuttua kertomusta havainnollistaakseen, että pääsy Jumalan valtakuntaan tapahtuu uskon kautta – ja se on mahdollinen jokaiselle, joka uskoo häneen. Miten Jeesus sovelsi tätä kertomusta? Joh. 3:14–18; vrt. 4. Moos. 21:4–9

Mikä oli Jeesuksen antama tuomio? Joh. 3:19–21

Mitä Jeesus kertoi itsestään? Joh. 3:4–21

Lisätietoa Nikodemoksesta

Johannes mainitsee Nikodemoksen myöhemmin vielä kaksi kertaa. Mitä me opimme näistä kahdesta kohtaamisesta?

- Joh. 7:50
- Joh. 19:38–42

Mietteesi ja kysymyksesi

Jakaminen

Mitä Jeesus sanoo sinulle uudesta syntymästä kertomuksessa Nikodemoksesta?

Mitä kerrot niille ystäville, joita sitä johdat Jeesuksen luo?

Lähdeviitteet

¹ Sweet & Viola 2012:171.

² Chalk 2003:26–28 lukeaksesi lisää tästä tiivistelmästä.

³ Walker 2006:70–71.

⁴ Pixner 2005:38–39: Essealaiset eivät olleet tunnustaneet Juudas Makkabealaisen veljeä Jonatania, joka oli alhaisesta makkabealaisesta pappissuvusta tullessaan nimitetyksi ylipapiksi ja valituksi kuninkaaksi. Tuosta ajasta alkaen he katsoivat kaikkien temppeliuhrien olleen "lainvastaisia ja epäpuhtaita". Voi olla, että monet niistä, jotka "uskoivat häneen nähdessään ne tunnusteot, jotka hän teki" temppelissä, olivat essealaisia, mutta "Jeesus – ei uskoutunut" näille häntä seuranneille kiivailijoille. Hänellä oli aivan toisenlainen suunnitelma (Joh. 2:23–25).

Opas 11 Räjähdyksmäistä kasvua: enemmän opetuslapsia kuin Johanneksella!

Jeesuksen toiminnan perusteet-vaiheessa, Jeesuksen temppeliksi julistautumisen jälkeen, Johannes kertoo vain neljä kertomusta. Ensimmäinen oli Jerusalemissa Juudan kukkuloilla tapahtunut yöllinen kohtaaminen Nikodemoksen kanssa, minkä jälkeen Jeesus kulki Samarian läpi ja sieltä Galileaan. Nämä kuvaavat Jeesuksen valtakunnan ja temppelinä toimimisen laajuutta ja luonnetta.

Lue Joh. 3:22–36, 4:1–3

Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luku 18

Jeesus muutti Juudeaan, missä hänen opetuslapseuttamisliikkeensä kasvoi räjähdysmäisesti aiheuttaen huolta joillekin Johanneksen opetuslapsille.

Mikä oli Johanneksen reaktio?

Mistä Johannes antoi opetuslapsilleen ja meille esimerkin?

Mistä Johannes sanoi iloitsevansa suuresti?

Mitä voimme oppia Johannes Kastajan esimerkistä?

Teoksessaan *Knowing Him* ("Hänen tuntemisensa", ei suom.) Mark Edwards luettelee kolme piirrettä, joiden perusteella Johannes voi sanoa olevan Jumalan mies:

1. Hän tiesi, kuka hän oli – ja kuka Jeesus oli.
2. Hänen ilonsa kumpusi siitä, että hän sai olla sulhasen vieressä – ja kuunnella häntä.
3. Hän tiesi, että kuultuaan kerran Jeesuksen puhuvan hän ei voisi kuin totella.

"Johannes on yksi selkeimmistä esimerkeistä henkilöstä, joka on oppinut kuolemaan itselleen ja elämään Kristuksessa. Hän löysi todellisen ilonsa Jeesuksessa."²

Kun ajattelet omaa elämääsi, minkä mielestäsi tulisi vähentyä, jotta Jeesus voisi kasvaa siinä?

Miten sinä pidät huolta siitä, että vietät aikaa Jeesuksen kanssa kuunnellen ja totellen häntä?

Mitkä asiat jokapäiväisessä elämässäsi estävät sinua viettämästä aikaa Jeesuksen kanssa?

Johannes oli muuttanut Aionjoelle, Samarian rajalle. Miksi hän oli siellä? Hän oli valmistanut tietä Jeesukselle juutalaisten keskuudessa, ja nyt hän oli lähellä Samariaa.

Miksi Johannes ei ollut lopettanut työtään seuratakseen Jeesusta, kuten hän oli käskenyt opetuslastensa tehdä?

Mietteesi ja kysymyksesi

Monet ryhtyvät seuraamaan Jeesusta. Mikä saa sinut seuraamaan häntä? Mitä esteitä sinulla on?

Jakaminen

Mitä kerrot niille ystäville, jotka ovat tällä matkalla kanssasi?

Mitä kerrot niille ystäville, joita sinä kannustat tutustumaan Jeesukseen paremmin?

Lähdeviitteet

¹ Edwards 2010:56.

² Edwards 2010:57.

Opas 12 Keskustelu samarialaisen naisen kanssa: ylenkatsottu sukulainen

Mikäli Jeesus tulisi vapauttamaan Israelin Rooman orjuudesta, keskustelu juutalaisen neuvoston jäsenen kanssa olisi tarkoituksenmukaista, mutta vierailu samarialaisten luo oli täysin sopimatonta. Juutalaiset vihasivat samarialaisia enemmän kuin roomalaisia. Välttämättä rannikon tuntumassa kulkevaa Via Maris -tietä, jota roomalaiset sotilaat käyttivät, he valitsivat mieluummin Jordanin laakson kautta kulkevan pidemmän tien, jottei heidän tarvinnut kulkea uskonnollisten ja poliittisten vihollistensa kaupunkien kautta. Jeesus taas kulki opetuslastensa kanssa Samarian halki. Samarialainen nainen tulisi olemaan ensimmäinen, joka kuulisi hänen julistavan itsensä messiaaksi.

Lue Joh. 4:1–42

Jerry D. Thomas, *Messias* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luku 19

Mikä antoi sysäyksen lähteä tälle matkalle? Joh. 4:1–4

- Jeesus veti huomiota puoleensa: Miksi tämä saattoi tuottaa ongelmia?

Jeesus jätti Juudean ja siirtyi Galileaan. Herodes Antipas, Perea ja Galilean hallitsija, oli hyvin tyytymätön Johannes Kastajan saarnaamiseen. Kun Johannes nuhteli häntä veljensä Filipoksen (Trakonioksen neljännesruhtinas) vaimon Herodiaan ottamisesta puolisoikseen, Antipas vangitsi Johanneksen hiljentäen siten tämän. (Matt. 14:3–5, Luuk. 3:19–20 vrt. Mark. 1:14.) Jeesus muutti Galileaan jatkaen Johanneksen aloittamaa kansanliikettä.

- Jeesuksen oli ”kuljettava Samarian kautta”. Miksi tämä oli välttämätöntä?

Samarialaiset

Samarialaisilla ei todellakaan ollut tilaa juutalaisten ennalleen palautetussa valtakunnassa! Juutalaisten ja samarialaisten välillä oli pitkä kaunainen historia. Samarialaisilla oli juutalaisten kanssa osittain samat esivanhemmat: osittain he polveutuivat juutalaisista, osittain egyptiläisistä (Efraimin ja Manassan jälkeläisiä)¹ – mutta muuta yhteistä heillä ei sitten ollutkaan. He olivat menneet naimisiin assyrialaisten kanssa, ja juutalaiset pitivät heitä rodullisesti alempiarvoisina kutsuen heitä puoliverisiksi. He palvoivat pakanallisia jumalia. Juutalaisille oli opetettu: ”Hän, joka syö samarialaisen kanssa, on kuin se, joka syö sianlihaa.”² Tämä on tiivistetty hyvin sanoihin: ”Juutalaiset eivät näet ole missään tekemisissä samarialaisten kanssa” (Joh. 4:9).

Kuvittele seuraavanlainen kohtaus: Jeesus ja samarialainen nainen tapaavat Jerikobin kaivolla. Mitä huomioita sinä teet tilanteesta? Joh. 4:5–9

- Oli iltapäivä. Jeesus oli yksin ja nälkäisissä. Hän ”istahti kaivolle” (Joh. 4:6). Ylimpänä kaivonrenkaana oli suuri donitsinmuotoinen kivi, joka oli 45–60 cm paksu ja noin puolitoista metriä halkaisijaltaan. Kivessä oli keskellä reikä, mistä johtuen se tarjosi hyvän työalustan kaivon luona käyville. Kaivo itsessään oli nelisenkymmentä metriä syvä, eikä sen äärellä ollut ämpäriä kiinnitettynä.³
- Kävelymatka Sykarista kaivolle kesti kymmenen minuuttia – nainen tuli yksin.
- Kuvittele, miltä tilanne tuntui: Oletettavasti Jeesuksen tuli siirtyä kuuden tai seitsemän metrin päähän kaivosta antaakseen naiselle tilaa lähestyä kaivoa, rullata nahkaämpärinsä esille, nostaa vettä kaivosta, täyttää astiansa ja lähteä. Mutta sen sijasta hän tahallaan istui kaivon kivellä ilman ämpäriä.⁴ Miksei Jeesus siirtynyt?
- Jeesus rikkoi epämukavan hiljaisuuden yksinkertaisella pyynnöllä. Oli hyvin epätavallista, että mies keskusteli naisen kanssa, ja vielä yksin. Ja nainen oli kaiken lisäksi samarialainen. Mikä oli hänen reaktionsa?

Miten Jeesus johdatti tämän naisen opetuslapsiksi? Voitko nimetä viisi kutsua, jotka Jeesus esitti: tule katsomaan, seuraa minua, kalasta kanssani, rakasta vihamiestäsi ja ota vastaan Pyhä Henki? Joh. 4:10–26

- Mitä viitteitä tekstissä on Jeesuksen herkkätunteisuudesta naista kohtaan? Jakeet 10–12
- Miten Jeesus vastasi hänen kyynisyyteensä? Jakeet 13–14
- Mikä naisen vastauksessa viestii hänen sydämensä tarpeesta? Jae 15

- Jeesus kehotti naista osallistamaan myös perheensä hänen hengelliseen matkaansa, mikä johti näennäisesti pinnalliseen teologiseen keskusteluun. Miten Jeesus käänsi tämän mahdollisuudeksi muokata hänen käsitystään Jumalasta ja uskonnosta? Jakeet 16–24
- Minkä julistuksen Jeesus antoi vastaukseksi naisen kommenttiin siitä, että ”Messias tulee”? (jakeet 25 ja 26) Mitä samaa löydät siitä, miten Jeesus mitätöi tempppelin merkityksen (Joh. 2:13–22) ja miten hän vastasi naiselle?
- Juuri silloin tulivat [Jeesuksen] opetuslapset paikalle. Heitä hämmästytti, että Jeesus puhui naisen kanssa, mutta kukaan ei kuitenkaan kysynyt, mitä hän tahtoi ja miksi hän puhui naiselle.” (Joh. 4:27.) Nainen lähti kiiruhtaen, ehkä kiusaantuneena heidän läsnäolostaan, mutta saapuessaan Sykariin hän esitti kutsun muille: ”Tulkaa katsomaan, tuolla on mies, joka kertoi minulle kaiken mitä olen tehnyt! Olisiko hän Messias?” (Joh. 4:28, 29.)

Sillä aikaa, kun nainen oli poissa, Jeesus käsitteli opetuslasten neljää hengellistä heikkoutta. Miten sinä samastut heidän vastauksiinsa tai hiljaisuuteen?

- a) ennakkoluulo (Joh. 4:27)
- b) päänäpintymä (Joh. 4:31–34)
- c) ennakkoehto (Joh. 4:35)
- d) ylpeys (Joh. 4:36–38)

Sitten nainen palasi tuoden mukanaan monia kaupunkilaisia, jotka ”uskoivat Jeesukseen kuultuaan naisen todistavan” (Joh. 4:39). He vaativat Jeesusta ja opetuslapsia jäämään, ja ”hän jäikin sinne kahdeksi päiväksi. Yhä useammat uskoivat Jeesukseen kuultuaan hänen itsensä puhuvan”. (Joh. 4:40–41.) Kuinka vaivaantuneita juutalaiset opetuslapset mahtoivat olla? Mitä he mahtoivat oppia?

Millaiseen lopputulokseen kaupunkilaiset tulivat? Joh. 4:42

Kertomus kuvaa sitä kulttuurit ylittävää luonnetta, joka Jeesuksella oli hänen valtakunnastaan. Ja samalla periaatteella hän teki myös opetuslapsia!

Maailman pelastaja

Herodes Suuri rakennuttaessa uudelleen Samarian kaupungin (Sebaste), hän rakennutti sinne myös keisari Augustukselle omistetun temppelin, joka näkyi kirkkaana päivänä Välimeren rannalla sijaitsevasta Kesarean satamakaupungista. Näin hän pyrki miellyttämään ja kunnioittamaan roomalaista ylipäällikköään. Vuosisatojen ajan kreikkalaisia ja roomalaisia valtiaita oli kutsuttu arvonimellä *sōter* (pelastaja), ja kuoltuaan vuonna 14 jKr. Augustus oli korotettu jumalaksi. Tästä huolimatta, vietettyään pari päivää Jeesuksen kanssa keskustellen, keisarin valtavan patsaan seistessä lyhyen välimatkan päässä, samarialaiset julistivat, että Jeesus ”todella on maailman pelastaja” (Joh. 4:42).⁵

Kristuksen menetelmä opetuslapseutta

Ei ole olemassa kansanliikettä ilman opetuslapseuttamista, ja Jeesuksen toimintamalli on kaikkein tuloksellisin: ”Vain noudattamalla Kristuksen menetelmää voimme todella tavoittaa ihmiset. Vapahtaja liikkui siellä, missä ihmiset olivat ja osoitti haluavansa heidän parastaan. Hän ilmaisi myötätuntonsa heitä kohtaan, täytti heidän tarpeensa ja voitti heidän luottamuksensa. Sitten hän pyysi heitä: ”Seuraa minua.”⁶ Tämä on viisiosainen prosessi: Kohtaa, kotiuta, kasvata, varusta ja lähetä-moninkertaista.

Prosessi

- 1 Kohtaa
- 2 Kotiuta
- 3 Kasvata
- 4 Varusta
- 5 Lähetä-moninkertaista

Kutsu

- Tule katsomaan
- Seuraa minua
- Kalasta kanssani
- Rakasta vihamiestäsi
- Vastaanota Pyhä Henki

Kutsun luonne

- kokemuksellinen
- suhdelähtöinen
- osallistava
- uhrautuva
- voimauttava

Mietteesi ja kysymyksesi

Mikä oli parasta (kertomuksessa) Jeesuksen suhteessa samarialaiseen naiseen?

Jakaminen

Mikä tässä kertomuksessa on sellaista, mistä kerrot niille ystäville, jotka ovat matkalla kanssasi?

Mitä kerrot ja miten suhtaudut tämän jälkeen heihin, joita sinä kannustat tutustumaan Jeesukseen paremmin?

Lähdeviitteet

¹ Lue 1. Moos. 41:45; 48:1–22; 50:22–26; Joos. 24:1–32; Hepr. 11:22.

² Mishna Shebiith, 8:10.

³ Bailey 2008:201–202.

⁴ Bailey 2008:202.

⁵ Bailey 2008:214–215.

⁶ Ellen White, *Suuren Lääkärin seuraajana*, Kirjatoimi, 2005:108.

Opas 13 Pakanoiden parantaminen – kuninkaan virkamies

Jeesus on siirtymävaiheessa: hän on lopettamassa varhaista toimintaansa Juudeassa ja muuttamassa Galileaan. Tämän perusteet-vaiheen aikana hän meni Jerusalemiin, poisti uhrijärjestelmän anteeksiannolle ja parantumisille tarpeettomana, julisti itse olevansa temppeli – ja tämän jälkeen hän alkoi toimia temppelinä kansansa keskuudessa. Hänen työnsä ulottui Jerusalemiin, Juudeaan, Samariaan ja nyt Galileaan: juutalaisille, samarialaisille ja pakanoille.

Lue Joh. 4:43–54; Luuk. 4:14–15

Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luku 20

Uutiset Jerusalemin tapahtumista olivat jo tavoittaneet galilealaiset, ja he ottivatkin ”hänet ystävällisesti vastaan”. Miten luulet nasaretilaisten suhtautuneen näihin uutisiin?

Ollessaan takaisin Galileassa Jeesus kävi uudestaan Kaanassa, missä hän oli paljastanut kirkkautensa perheelleen ja opetuslapsilleen. Hänen siellä ollessaan kuninkaan virkamies saapui Kapernaumista pyytään Jeesusta toimimaan, jottei hänen poikansa kuolisi. Mitä tiedämme tästä miehestä?

Pohdi kuninkaan virkamiehen vastausta: ”Mies uskoi, mitä Jeesus hänelle sanoi, ja lähti.” (Joh. 4:50.) Mistä hän tiesi Jeesuksen voivan parantaa?

Kuvittele virkamiehen tapaavan palvelijansa matkalla Kaanaan ja Kapernaumin puolivälissä. Voi sitä helpotusta ja innostusta! Kuvittele virkamies kysymässä, ”mihin aikaan poika oli alkanut toipua”, ja sitä hetkeä, kun he molemmat oivaltavat tämän tapahtuneen ”juuri silloin”, kun Jeesus sanoi: ”Poikasi elää.” (Joh. 4:50–53) Mitä seurauksia tällä oli?

Tämä oli ”Jeesuksen toinen tunnusteko” (Joh. 4:54). Virkamiehen poika ei pelkästään parantunut, vaan hän ja ”koko hänen talonsa väki uskoivat Jeesukseen” (Joh. 4:53). Tämä ihme valmisti tietä Jeesuksen moninkertaistavalle toiminnalle Kapernaumissa, kuten tulemme pian näkemään! Tämä virkamies oli rauhanlevittäjä, joka valmisti tietä Jeesukselle omassa laajennetussa perheessään Galilean alueella ja laajemminkin.

Lisää uskosta

Tutki uskon merkitystä lukemalla

Hepr. 11:1–40

- Miten määrittelisit uskon omilla sanoilla?
- Miksi on mahdotonta miellyttää Jumalaa ilman uskoa? Hepr. 11:6
- Vaivaako sinua joku näissä kertomuksissa uskon esikuvista? Mikä ja miksi?
- Mikä näistä uskon esikuvista kannustaa sinua kaikkein eniten?
- Miten sinä ymmärrät Hepr. 11:39–40?
- Miten sinä ”elät uskon varassa”, ei näkemisen (2. Kor. 5:7)?

Galilea¹

Galileanjärveä kutsuttiin myös nimellä Kinneretinjärvi johtuen ehkä järven pyöreästä muodosta (hepr. kinnor = harppu). Sitä kutsuttiin myös Gennesaretinjärveksi, jonka luoteispuolella Gennesaretin tasanko levittäytyi. Järvi kantoi myös nimeä Tiberiaanjärvi. Tämän nimen se sai Herodes Antipaan lounaisrannikolle vastarakennuttamalla uudelta kaupungilta. Jordanvirran laskiessa siihen raikasta vettä Golanin kukkuloilta se oli kaksisataayksi metriä merenpinnan alapuolella, kaksikymmentäkuusi kilometriä pitkä ja neljätoista ja puoli kilometriä leveä. Jeesuksen aikana se ylläpiti menestyvää kalastusteollisuutta.

Järven pohjois- ja luoteispuolella Ylä-Galileassa oli vuoristoseutu, jossa huiput nousivat tuhanteen metriin merenpinnasta luoden täten luonnollisen rajan Foinikiaan, joka on nykyistä Libanonin aluetta. Ala-Galileaan kuului järven ympärillä oleva hedelmällinen maatalousalue monine kaupunkeineen ja kylineen. Se sijaitsi noin 180 m merenpinnan alapuolella.

Muukalaisten Galileassa oli kansainvälinen tunnelma. Sen jälkeen, kun assyrialaiset olivat Elian aikana valloittaneet Israelin pohjoiset alueet, alueen väestö oli sekoittunut: monien pakanoiden eläessä vahvasti juutalaisessa ympäristössä. Sen kautta kulki Via Maris, alueen merkittävin kauppareitti, yhdistäen siten Mesopotamian ja Damaskoksen Egyptin ja Afrikan kanssa. Tämä oli ”Meren tie” (Jes. 8:23), joka kulki Galileanjärven pohjoisrannalla sijaitsevan Kapernaumin läpi.

Raja Gaulanitiksen alueeseen luoteessa oli Jordan, joka virtasi mereen. Betsaida, Pietarin, Andreuksen ja Filippuksen kotikaupunki, sijaitsi juuri virran toisella puolella pakanoiden maalla. Kapernaum oli täten rajakaupunki, loistava paikka veronkantajille, kuten Leevi Matteukselle. Walkerin mukaan on mahdollista, että Pietari ja Andreas olisivat muuttaneet Kapernaumiin välttyäkseen maksamasta veroja kuljettaessaan kaloja länsirannan kaupunkeihin.² Järven itä- ja kaakkoispuolella oli pakanallinen roomalainen Dekapoliin eli ”kymmenen kaupungin” alue.

Jeesuksen muutto Kapernaumiin oli strateginen. Jesaja ennusti, että Herra ”palauttaa kuniaan Meren tien – – ja muukalaisten Galilean” (Jes. 8:23) ja että ne, jotka elivät pimeydessä, näkisivät ”suuren valon” (Jes. 9:1). Hän saapui tuoden mukanaan viestin uudesta valtakunnasta, Jumalan valtakunnasta. Kolmekymmentä vuotta aikaisemmin galilealaiset olivat kapinoineet roomalaisia vastaan, ja hävinneet: kolmenkymmenen vuoden päästä he yrittäisivät uudestaan, ja häviäisivät uudestaan. Jeesus saapui julistaen mahdollisuutta luottaa häneen!³

Mietteesi ja kysymyksesi

Mitä Jeesus on tehnyt sinun puolestasi? Millä tavoin sinä olet päättänyt toivottaa hänet tervetulleeksi (Joh. 4:45) elämäsi, perheeseesi, kotiasi, opintoihisi tai työhösi?

Jakaminen

Mitä kerrot niille ystäville, jotka ovat matkalla kanssasi?

Mitä kerrot heille, joita sinä kannustat seuraamaan Jeesusta?

Lähdeviitteet

¹ Walker 2006:65–81; Pixner 1992.

² Walker 2006:71.

³ Walker 2006:72–73.

Jeesuksen kansanliikkeen rakentamisen keskeiset periaatteet

Tässä on joitakin periaatteita Jeesuksen toiminnan perustukset-vaiheesta. Käy ne läpi ja arvioi niiden tärkeys sen valtakuntaliikkeen kannalta, jota Jeesus rakensi.

- Jeesuksen viisi kutsua.
- Jeesuksen luottamus siihen, miten R.I.K.A.S. Pyhä Henki on.
- Jeesuksen kansanliike sulki sisäänsä kaikki ihmiset.
- Jeesuksen sanoma oli myös hänen menetelmänsä – nöyryyden tie meidän vuoksemme.
- Jeesus itse on temppeli.

Ehdota muita:

-
-
-

Vertaile näitä Jeesuksen elämän valmistautumisvaiheen peruspilareihin (sivu 25).

-

-

-

Mitä ajattelet siitä, että Jeesus tuli pelastamaan, mutta myös näyttämään esimerkkiä opetuslapseuttamisesta, johtaen ihmisiä Jumalan luo ja hänen valtakuntaansa?

Mietteesi ja kysymyksesi

Miten olet valinnut seurata Jeesusta päivittäin?

